



عرصه‌های طبیعی مانند **اراضی ملی**، **کوه‌ها** و **مسواحل دریاها** باید **تفرجگاه‌هایی** باشند که مردم **توانند** برای **رفع خستگی‌های روزمره خود** به آن‌ها **پناه** ببرند. در **واقع** این **عرصه‌ها** باید **محلی برای گذراندن اوقات فراغت همه مردم باشد** و **نفع آنها** به **عموم برسد**، نه **عهده‌ای خاص**؛ اما **این روزها** بسیاری از این **عرصه‌ها** نه تنها **نامی** **توانند** **محلی** برای **تفریح** و **شادی مردم** باشند بلکه **خود نیز** **حال خوشی** **ندارند**. **چند سالی** است که **زمین‌خواری**، **کودنه‌خواری** و **حتی دریاخواری**، **تبدیل** **بسه** **پدیده‌های** **پرتکرار** در **جامعه** **ما** شده‌اند. **نظر شما** در این باره چیست؟

«مین» از دیرباز برای همه حکومت‌ها موضوعی مطرح بود. مثالی مطرح است که وقتی هابیل و قابیل با هم در افتادند و یکی روی زمین افتاد با پیش زمین را کند تا زمین بیشتری نصیب او شود و مسئله از همانجا شروع می‌شود. حتی در طول تاریخ جنگ‌های متعددی بر سر زمین و افزایش میزان مالکیت بر زمین‌ها رخ داده است. یکی از اصول انقلاب سفید در دهه ۴۰ اصلاحات ارضی است. از سوی دیگر، اصل چهار ترومن در زمان انقلاب سفید شاه موضوع اصلاحات ارضی بود که متضمن مالکیت‌های زمین بود و این نشان می‌دهد که همه حکومت‌ها به زمین نظر داشتند.

در بحبوحه انقلاب و در ابتدای جنگ شورای انقلاب سه لایحه قانونی را در مورد زمین در دولت موقت تصویب کرد. معمولا در چنین زمان‌هایی مهم‌ترین موضوعات مشمول رسیدگی و تصمیم‌گیری می‌شود. یعنی زمین برای حکومت حائز اهمیت است. امروزه زمین با توجه به اهمیتی که پیدا کرده است در قوانین و مقررات همه کشورها مطرح است و حکومت‌ها به موضوع زمین نگاه بسیار ویژه‌ای دارند. اما قوانین و مقرراتی که در کشور ما به طور جد به موضوع زمین می‌پردازد از دهه ۴۰ شروع شده است. در سال ۱۳۴۱ موضوع قوانین و مقررات و اصلاحات ارضی مطرح و در همان سال قانون ملی شدن جنگل‌ها و مراتع کشور تصویب شد. در سال ۱۳۴۶ تقریباً هارن با مرحل‌ه دوم اصلاحات ارضی، قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع کشور تصویب شد و بعد از آن در همین ترتیب مصداق دارد. ما به اراضی ملی تصویب رسید. به دنبال آن در سال ۱۳۷۲ قانون حفظ و حمایت از ذخایر جنگلی و مرئعی تصویب شد. نگاه همه قانونگذاران به موضوع حفاظت و حفظ زمین بود تا به شکلی از منابع طبیعی حفاظت کنیم.

■ **یکی از مواردی که در قوانین**

کفیری کشورمان مشهود و محسوس

است. موضوع زمین‌خواری است که با

وجود این قضات در دادرها و محاکم

کفیری یا تمسک به قوانین موجود و

تطبیق عمل مجرمانه مزبور با عناوین

انجام می‌دهند و در بالادست باید شده

و محیات بالااله؛ یعنی زمینی که از اصل

آباد بوده و کسی در آبادانی آن نقشی نداشته

است؛ مثل جنگل‌ها، موات هم نمونه بالاراض

دارد که همین زمین‌های کشاورزی که آباد می‌شود و کشت و کار و ساخت‌وساز می‌شود.

موات بالااله هم زمینی مثل کویر است

که از اصل آباد نبوده است. آنچه در مباحث

مربوط به منابع طبیعی موردنظر قانون گذار

است، محیات بالااله و موات بالااله است.

نمونه‌هایی که از اصل آباد هستند و دست بشر

در آبادانی آنها نقشی نداشته است و مواردی

که از اصل بلااستفاده مانده‌اند و دست بشر در

آنها به کار نرفته است. این زمین‌ها از مصادیق

اصل ۴۵ قانون اساسی هستند و در ققه ما

تحت عنوان انفال شناخته می‌شوند. مالکیت

انفال به امام تعلق دارد و در این شهریه‌ای از

قرآن کریم داریم که «یسألونک عن الأنفال

قل الأنفال لله والرسول» و در ادامه ای امامان،

معصوم مدنظر هستند. از این و دولت‌ها باید

بپذیرند که نسبت به انفال مالکیت ندارند و فقط

به نمایندگی اسام معصوم می‌توانند بر

آنها مدیریت کنند. تمام دولت‌ها باید خود

را امامانند این امانت‌الهی بدانند. به همین

دلیل در اصل ۵۰ قانون اساسی حفاظت از

محیط زیست را وظیفه‌ای همگانی می‌دانیم.

در مقررات بین‌المللی نیز بسر حفظ منابع

طبیعی و محیط زیست تأکید شده است. ما

در ققه خود رسماً، قانوناً و شرعاً این موضوع

را داریم و دولت امانت‌دار است. امانت‌داری

انفال از مصادیق شرعی حفاظت از انفال است.

■ **باید مشکلات مربوط به تداخل**

سازمان‌ها و دستگاه‌ها رفع شود و

مدیریت واحد زمین‌انفاق بیافتد؛

به این معنا که دستگاهی را متولی

زمین قرار بدهیم و صفر تا صد

مسئولیت زمین و حوزه منابع

طبیعی و انفال را از او بخواهیم

■ **زمین‌خواری، تصرف اراضی اعم از**

دولتی و شخصی از سوی اشخاص یا

نهادهایی است که با استفاده از نفوذ و

روابط خود در دستگاه‌های مختلف

اداری و یا شناسایی خلاه‌ای قانونی و

گاه نیز با جعل اسناد و مدارک به

سوءاستفاده‌های مالی و ملکی

می‌پردازند. تعریف شما از پدیده

زمین‌خواری چیست؟

■ **مهم‌ترین اصطلاحی عامیانه و عرفی**

است و در قوانین و مقررات همه کشورها مطرح

است و حکومت‌ها به موضوع زمین نگاه

بسیار ویژه‌ای دارند. اما قوانین و مقرراتی

که در کشور ما به طور جد به موضوع زمین

می‌پردازد از دهه ۴۰ شروع شده است. در

سال ۱۳۴۱ موضوع قوانین و مقررات و

اصلاحات ارضی مطرح و در همان سال قانون

ملی شدن جنگل‌ها و مراتع کشور تصویب

شد. در سال ۱۳۴۶ تقریباً هارن با مرحل‌ه دوم

اصلاحات ارضی، قانون حفاظت و بهره‌برداری

از جنگل‌ها و مراتع کشور تصویب شد و بعد

از آن در همین ترتیب مصداق دارد. ما به اراضی ملی

انفال می‌گوییم؛ مثلی تصرفات و تجاوزاتی که

در اراضی ملی می‌افتد، یک امر فیزیکی

است و به عبارتی اراضی ملی در روز روشن

تصرف می‌شوند که ما علیه آنها طرح دعوا

و شکایت و پیگیری قضایی داریم. تجاوز و

تصرف نمونه‌های متعددی دارد که یکی از آنها

تصرف فیزیکی بر عرصه زمین است. شکل

مهم‌تر و مصداق بارز تصرفات شبهه‌قانونی

است. مثلاً با سوءاستفاده از قوانین و مقررات

زمینری را تملک کرده و مشکل مالکیت

خصوصی به آن داده‌اند. این مسائل برای ما

بسیار مهم است و به دنبال حفظ اراضی ملی از

این نوع دستبرد و تجاوز هستیم. در چندسال

پس از ۴۵ قانون اساسی زمین‌ساز به

عنوان «انفال» دیده‌اند. اگر زمین را از لحاظ

فقهی تقسیم‌بندی کنیم، به دو دسته کلی

تقسیم می‌شود. «محیات» یعنی زمین آباد

و «موات» یعنی زمین مرده. محیات خود به

دو دسته تقسیم می‌شود. محیات باشت و

یعنی زمین‌هایی که مردم در آن کشت و کار

انجام می‌دهند و در بالادست باید شده است

و محیات بالااله؛ یعنی زمینی که از اصل

آباد بوده و کسی در آبادانی آن نقشی نداشته



معاون حقوقی سازمان جنگل‌ها با اشاره به ضعف قوانین در حوزه «زمین‌خواری»:

۵۸۰هکتار جنگل ساری با رأی دادگاه به یک متولی موقوفه رسید

رضا افلاطونی در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی»: هر جا که با تصرف غیرمجاز برخورد می‌کنیم، متصرف یک مجوز از یک دستگاه دارد



■ **«زمین‌خواری در بوشهر»:** «زمین‌خواری میلیاردی در سرول آباد بوشهر»

■ **«زمین‌خواری ۴میلیاردی در بوشهر»:** «زمین‌خواری میلیاردی در سرول آباد بوشهر»

■ **«زمین‌خواری ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»:** «دستگیری ۳۴زمین‌خوار و رفع تصرف از ۳۹۳هکتار»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳میلیاردی در کنار آزادراه همت»:** «کشف زمین‌خواری ۳میلیاردی در کنار آزادراه همت»

■ **«کشف زمین‌خواری ۸۰۰میلیاردی در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

■ **«کشف زمین‌خواری ۳۰قره زمین‌خواری در مازندران»:** «کشف ۱۸قره زمین‌خواری در گلستان»

می‌کنیم. اگر لازم باشد از دفتر حقوقی به

استان‌ها و نیرو اعزام می‌کنیم تا در جلسات

دادگاه حضور پیدا کنند. دفاع مناسبی انجام

دهند تا در این پرونده‌ها حتی از دولت ضایع

نشود. مصداق عینی آن پرونده‌های است که

عرض کردم یکی از پرونده‌های بسیار مهم

بود که به‌رغم اینکه رای بدوی تجدیدنظر به

نفع ما بود، رای در دیوان عالی کشور شکسته

شده و به‌استان برگشت و علیه ما صادر شد.

■ **در بین این پرونده‌ها موردی که به**

مسئول خاص یا شخصیتی برگردد،

وجود دارد؟

■ **من در مورد اسامی حضور ذهن ندارم؛**

احتمالاً بوده است. اما ما به مسئله از این منظر

نگاه نمی‌کنیم. وقتی پرونده شروع می‌شود و

ما دادگاه می‌رویم و شاید بعداً متوجه بشویم که

پرونده به مسئولی مربوط است. وقتی پرونده

به دادگاه رفت از بدما خارج است و سیر مراحل

خود را انجام می‌دهد و عملاً چندان دخالتی

در این موضوع نداریم.

■ **عوامل مختلفی بسترساز پدیده**

زمین‌خواری و در این حوزه دخیل

هستند. شما از قانون به عنوان یکی از

مشکلات موجود در این عرصه نام بردید.

بجز مشکلات قانونی چه عوامل نفوذی

دیگری در این حوزه اثر گذار و

مشکل‌ساز هستند؟

■ **وجود بقیه‌سفیدها در هیچ دستگاه و**

سیستمی قابل‌انکار نیست. شاید در سیستم

ما هم وجود